การพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

Housewives' Occupational Development in the village of Lan Sang, Mae Tho Subdistrict, Muang Tak District, Tak Province

สิรินพร เกียงเกษร [1]
Sirinpron Keangkason

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก และ 2) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มอาชีพแม่บ้าน จำนวน 30 คน รวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การระดมสมอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสรุปอุปนัยและสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์ศักยภาพและสร้างการมีส่วนร่วม ผลการสำรวจความคิดเห็น พบว่ามีความต้องการได้รับการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์สร้างรายได้ ซึ่งต้องการให้มีการอบรมความรู้ 2) พัฒนาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดำเนินการประชุมระดมสมองร่วมกัน และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านที่มีความสนใจ โดยมีคณะนักวิจัยและวิทยากรช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้จนสามารถปฏิบัติได้และนำไปดำเนินการได้

[1]อาจารย์, กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์
คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

เองร่วมจัดทำตราสัญลักษณ์ ฉลาก และบรรจุภัณฑ์ ให้สวยงาม ทันสมัย ฝึกอบรมวิธีการสร้างตลาดออนไลน์สร้างรายได้ และรวมไปถึงการวางแผนการดำเนินงานเชิงธุรกิจและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ 3) การติดตามและประเมินผล พบว่า การผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในเชิงธุรกิจประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้วยตลาดออนไลน์ กลุ่มอาชีพแม่บ้านมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงานเนื่องจากสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนากลุ่มอาชีพ, แม่บ้าน

Abstract

T his research aims to 1) study professional development guideline of a housewife group and 2) promote and develop the professional housewife group at Lang San community, Mae Tor sub district, Mueang district, Tak province. The target group of this study consisted of 30 housewives. The data was collected by related documents, questionnaire, in-depth interview, group discussion, and brainstorm. Inductive summary and descriptive statistics were used to analyze the data of this study. The results of this research revealed that 1) On the analysis of potential and participation establishment, the findings of the opinion survey indicated that the housewives showed the need to acquire skills and knowledge to develop their group. The development of the group includes embellishing product design that meet customers' preferences and improving sale promotion by establishing online marketplace where they could generate incomes. 2) On the potential and product development, brainstorm meeting with the housewife group has been held and workshop training has been given to the interested housewives by the group of researchers and the speaker, who helped pass on the

knowledge to the housewives group. Therefore, they were able to implement the skills instructed to create modern and attractive brand logo, label, and package of the product. In addition, the housewife group was also trained to create online marketplace to increase their incomes and to plan a business operation and product distribution. 3) On the follow-up and evaluation, it found that the production and product distribution in business were successful, which brought about continuous production. Online marketplaces increased more product distribution channels. Consequently, the housewives were satisfied with the operation results because they were able to generate more incomes for themselves.

Keywords: Occupational development, The housewives

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ได้ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจาก 2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในหัวข้อที่ 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ข้อ (3) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก ตามหลัก 13 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิ์ในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน รวมถึงเน้น การสร้างภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้าง

ภูมิคุ้มกันในประเทศให้มีความเข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมในกับคนสังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจาการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพสามารถเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรมซึ่งมุ่งเน้นการสิ่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี โดยเฉพาะในชุมชนมีการสนับสนุนให้แต่ละชุมชนนั้นเกิดการรวมกลุ่มในลักษณะของ “กลุ่มอาชีพ” และส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์สินค้าและผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน (คณะกรรมการปฏิรูประบบรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย, 2559, หน้า 19)

ชุมชนบ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก พื้นที่ชุมชนตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก อยู่ห่างจากอำเภอเมืองตาก ประมาณ 18 กิโลเมตร (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2564) ชุมชนบ้านลานสางปัจจุบัน มีประชากรทั้งหมด 613 คน มีครัวเรือน 270 ครัวเรือน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 299 คน และเพศหญิง 314 คน ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป โดยอาชีพดังกล่าวจะเป็นไปตามฤดูกาล และนอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านได้มีการรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านสร้างอาชีพเสริม ได้แก่ น้ำพริกแกง จำหน่ายในตลาดกลางในชุมชนเท่านั้นเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว (พิรารัตน์ สุวรรณวงศ์, ผู้ใหญ่บ้าน, 2564)

ในขณะเดียวกันจากการลงพื้นที่สำรวจชุมชนเบื้องต้นได้ทราบข้อมูลว่า ชุมชนบ้านลานสาง หมู่ 11 กลุ่มแม่บ้านในชุมชนได้มีการรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านสร้างอาชีพเสริม ได้แก่ น้ำพริกแกง จำหน่ายในตลาดกลางในชุมชนเท่านั้น โดยบรรจุใส่ถุงแบ่งขายเป็นกิโล ยังไม่มีตราสัญลักษณ์สินค้า และช่องทางการจำหน่ายสินค้าในรูปแบบออนไลน์ นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปให้ความรู้ให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน (พิรารัตน์ สุวรรณวงศ์, ผู้ใหญ่บ้าน, 2564) ซึ่งในปัจจุบันนอกจากคุณภาพของผลิตภัณฑ์สินค้าแล้ว บรรจุภัณฑ์ยังมีความสำคัญอีกด้วย เนื่องจากบรรจุภัณฑ์หีบห่อเป็นรูปลักษณ์ภายนอกที่ผู้บริโภคพบเห็นเป็นอันดับแรก ดังนั้นจึงทำให้บรรจุภัณฑ์มีความสำคัญในทาง

เศรษฐกิจการขนส่งและการจำหน่ายสินค้าทุกประเภท ทั้งนี้เพราะสินค้าทุกชนิดนั้นต้องอาศัยการบรรจุภัณฑ์หีบห่อทั้งสิ้น จะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 70 ต้องใช้บรรจุภัณฑ์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ป้องกันผลิตภัณฑ์จากสภาวะแวดล้อมภายนอกและรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไว้ให้นาน นอกจากนี้บรรจุภัณฑ์ยังมีส่วนในการเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์หรือผู้ผลิตนั้นอันจะช่วยเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค และเป็นที่น่าจดจำของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีการคิดค้น การผลิต การแข่งขันมากขึ้นเท่าใด บรรจุภัณฑ์ก็ได้รับการพัฒนาขึ้นตามไปมากขึ้นเท่านั้น จนกระทั่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคและเป็นสินค้าที่ตลาดต้องการมากขึ้นด้วย (Thinabut, 2016)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยลงพื้นที่ศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนบ้านลานสาง หมู่ 11 จึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ซึ่งเป็นที่มาของแนวการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านแบบมีส่วนร่วม โดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตากกับชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน และพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาและส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มอาชีพ มูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการและการบริหารจัดการ การส่งเสริมการตลาด และเครื่องมือการส่งเสริมการตลาดมาใช้

ขอบเขตด้านพื้นที่

หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. สมาชิกกลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

2. ผู้นำชุมชนหมู่บ้านลานสาง

3. เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท้อ

กระบวนการวิจัย หรือ วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ

1) กลุ่มตัวอย่างทั่วไปที่อยู่ใน หมู่ที่ 11 บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก เพื่อทำการสอบถามข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากร คือ กลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้อยู่ในกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ในการตอบแบบสอบถามที่สำหรับงานวิจัย

2) กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในการสัมภาษณ์โดยพิจารณาจากการให้ข้อมูลได้ชัดเจน ในทุนทางวัฒนธรรม ประเพณี ฐานความรู้ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น และมีประสบการณ์ ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยอาศัยวิธีการเข้าสู่ชุมชน เพื่อระดมความคิดเห็น การสัมภาษณ์ การสังเกต ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ตัวแทนกลุ่มอาชีพแม่บ้าน หรือผู้ที่ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ในเชิงลึกด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี แหล่งท่องเที่ยว โดย แบ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จำนวน 5 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การศึกษาเอกสาร การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ศักยภาพและสร้างการมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยลงพื้นที่ประสานผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มผู้นำกลุ่มอาชีพแม่บ้าน เพื่อดำเนินการประชุมสื่อสารทำความเข้าใจในเบื้องต้น และเพื่อรับทราบถึงปัญหารวมถึงความต้องการของกลุ่มอาชีพแม่บ้านในการพัฒนาอาชีพ โดยผู้วิจัยเตรียมคนและภาคีเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดความพร้อมในการดำเนินการวิจัย รวมถึงการประสานงานที่ดีก่อให้เกิดกระบวนการและการดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ และเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเอกสารสรุปแผนการดำเนินงานวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ในชุมชนบ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก 5 คน เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ระยะการปฏิบัติการ

การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สำหรับข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มอาชีพแม่บ้านที่แสดงความประสงค์เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 30 คน โดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ (On Job Training)

ขั้นตอนที่ 3 ระยะการประเมินผลการติดตามและประเมินผล

โครงการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายการวิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายความร่วมมือ โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และการคืนข้อมูลเพื่อทบทวนผลลัพธ์ และดำเนินการจัดทำรายงานผลการวิจัย รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มอาชีพแม่บ้านเพื่อการปรับปรุง สร้างความยั่งยืน โดยเน้นวิธีการพัฒนาชุมชนกลุ่มอาชีพแม่บ้านแบบมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ด้วยค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.21-4.20 หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.20 หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คำตอบในคำถามปลายเปิดของแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ผลวิจัยปรากฏว่า

1) ระยะก่อนปฏิบัติการ การวิเคราะห์ศักยภาพและสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้นำกลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยใช้วิธีแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเอกสารสรุปแผนการดำเนินงานวิจัย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพแม่บ้าน พบว่ากลุ่มอาชีพแม่บ้านมีความคิดเห็นและต้องการได้รับการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ซึ่งต้องการให้มีการอบรมความรู้ ผู้วิจัยเห็นควรว่าต้องดำเนินการอบรมให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ซึ่งจะก่อให้เกิดการรวมกลุ่มและบริหารจัดการกลุ่ม รวมไปถึงช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มในรูปแบบการตลาดออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาอาชีพของกลุ่ม คือ การรวมกลุ่มของกลุ่มอาชีพแม่บ้านมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว แต่ยังขาดการจัดหางบประมาณที่จะสนับสนุนให้มี

การฝึกอบรม พัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้รับการสนับสนุนเพิ่มช่องทางตลาดออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านมากยิ่งขึ้น

2) ระยะการปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผลจากพัฒนาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้วิธีแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อกำหนดการขับเคลื่อนแผนการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านได้ข้อสรุป คือ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ซึ่งมีความต้องการมากที่สุด อันดับแรก โดยกลุ่มอาชีพแม่บ้านนั้นสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ได้ ทั้งนี้มีแหล่งการให้องค์ความรู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียงนั่นก็คือ อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก และเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งมีความยินดีเป็นวิทยากรเข้ามาร่วมส่งเสริมให้องค์ความรู้ในการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านได้เรียนรู้ และปฏิบัติจนสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ได้ รวมถึงการวางแผน การออกแบบสินค้าและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบชื่อ ฉลากตราผลิตภัณฑ์ และการสร้างตลาดออนไลน์ ซึ่งได้ข้อสรุปใช้ชื่อตราสินค้าและผลิตภัณฑ์ “น้ำพริกแกง” “น้ำพริกแคบหมู” และช่องทางการตลาดออนไลน์นั้น คือ Facebook ได้ข้อสรุปใช้ชื่อ “กลุ่มแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง” โดยกลุ่มอาชีพแม่บ้านได้รวมกันเสนอแนวความคิด จนได้รับความเห็นชอบร่วมกันในที่สุด (ภาพที่ 2) , (ภาพที่ 3) และ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 2 ตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ “น้ำพริกแกง” “น้ำพริกแคบหมู”

ภาพที่ 3 รูปแบบผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 4 ช่องทางการตลาดออไลน์ Facebook
“กลุ่มแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง”

จากการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านนำไปสู่กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้านด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ณ หมู่บ้านลานสาง หมู่ 11 ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกลุ่มอาชีพแม่บ้าน เข้าร่วมอบรมจำนวน 30 คน โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านได้เรียนรู้ และปฏิบัติจนสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ได้ รวมถึงการวางแผน การออกแบบสินค้า และรูปแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบชื่อ ฉลากตราผลิตภัณฑ์ และการสร้างตลาดออนไลน์ โดยการผลิตครั้ง

แรก แบบกระปุก ขนาด 100 ml และถุงสุญญากาศ ขนาด 9+4X25 = 500 กรัม และขนาด 10+5X32 = 1 กิโลกรม รวมผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 80 ชิ้น (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 กระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านหมู่บ้านลานสาง

3) ระยะการประเมินผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายการวิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายความร่วมมือ โดยใช้เครื่องมือแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และการคืนข้อมูลเพื่อทบทวนผลลัพธ์ และดำเนินการจัดทำรายงานผลการวิจัย รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มอาชีพแม่บ้านเพื่อการนำไปปรับปรุง สร้างความยั่งยืน โดยเน้นวิธีการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านแบบมีส่วนร่วม พบว่ากลุ่มอาชีพแม่บ้านส่วนใหญ่นั้นมีเป้าหมายในการสร้างสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้สามารถเป็นธุรกิจของชุมชนได้ นอกเหนือจากการขายให้กับคนในชุมชนบริเวณตลาดภายในชุมชน โดยการสร้างตลาดออนไลน์ Facebook “กลุ่มแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง”เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ได้ในปริมาณมากยิ่งขึ้น ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์แล้วว่าสินค้าและผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นของที่สามารถนำมาใช้ได้ประกอบอาหารต่างๆ ได้มีความหลากหลาย ได้แก่ น้ำพริกกแกง หรือนำมารับประทานกับมื้ออาหารต่างๆ เพื่อเป็นการเพิ่มรสชาติ ได้แก่ น้ำพริกแคบหมู่ สามารถรับประทานได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ และสามารถนำไปเป็นของฝากประจำชุมชนได้ และกลุ่มได้จัดตั้งและบริหารจัดการกลุ่มอาชีพแม่บ้าน โดยในปัจจุบันนั้นมี

สมาชิกกลุ่มอาชีพแม่บ้าน 30 คน และนักวิจัย ได้ร่วมดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน โดยมีผู้แทนของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ร่วมวางแผนการดำเนินงาน ด้านการจัดหาทุน การผลิตสินค้า การตลาด การเงิน การบัญชี ข้อบังคับของกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ตลอดจนการวางแผนปฏิบัติงานเชิงธุรกิจทั้งตลาดชุมชน และตลาดออนไลน์ในอนาคต

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

1) เพื่อศึกษาแนวการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

การศึกษาแนวการพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านหมู่บ้านลานสาง พบว่า มีความต้องการในระดับมากที่สุด โดยได้เลือกกิจกรรมคือ พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาและส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์ เป็นอันดับแรก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอาชีพแม่บ้าน รับจ้างทั่วไป หรือประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับBoard Phon Sai Village (2016, n.p.) ที่กล่าวว่า ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ และบางส่วนออกไปรับจ้างทั่วไป อาชีพดังกล่าวจะเป็นไปตามฤดูกาล อย่างไรก็ตามชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่มีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว นอกจากการทำเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไปแล้วยังประสบปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ กลุ่มอาชีพแม่บ้านหมู่บ้านลานสางจึงได้มีการรวมกลุ่มอาชีพแม่บ้านสร้างอาชีพเสริม ได้แก่ น้ำพริกแกง และน้ำพริกแคบหมู โดยใช้ต้นทุนชุมชนที่มีอยู่เดิมมาเป็นรากฐานที่สำคัญ เนื่องจากคนในหมู่บ้านปลูกวัตถุดิบในการทำน้ำพริกทั้งหมด ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในหมู่บ้าน และสามารถนำวัตถุดิบเหล่านี้มาประยุกต์ใช้เป็นต้นทุนในการผลิตน้ำพริกแกง และน้ำพริกแคบหมูอีก

ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสันติ ช่างเจรจา และคณะ (2563, หน้า 59-68) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบชุมชนมีส่วนร่วมนั้นควรเน้นถึงการออบแบบกระบวน การพัฒนาบนความน่าจะเป็นที่ใช้ต้นทุนชุมชนที่มีอยู่เดิมเป็นฐาน ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาบนธรรมชาติของมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการประยุกต์ใช้ต้นทุนเดิมสร้างการพัฒนาอย่างสมดุล จึงทำให้ต้นทุนในการผลิตน้ำพริกราคาไม่แพง ส่วนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำพริกแกงและน้ำพริกแคบหมูนั้น จะจำหน่ายในตลาดกลางในชุมชนโดยบรรจุใส่ถุงแบ่งขายเป็นครึ่งกิโล ราคา 50 บาท และ 1 กิโล ราคา 100 บาท ซึ่งก่อนเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น ยังไม่มีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ยังไม่มีตราสัญลักษณ์สินค้า เนื่องจากการมีตราสัญลักษณ์สินค้าที่สวยงาม ก็จะทำให้ผู้บริโภคจดจำผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดีส่งผลต่อยอดการจำหน่ายที่มากขึ้น สอดคล้องกับ Duncan (2002) ที่กล่าวว่า การที่ผู้ผลิตแสดงตราสินค้าจะทำให้ผู้บริโภคจดจำผลิตภัณฑ์ และสามารถแยกแยะความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งให้กับผู้บริโภคได้ นอกจากนี้ การมีตราสินค้ายังส่งผลทำให้ผู้ผลิตรายอื่นๆ ไม่สามารถใช้ชื่อตราสินค้า “น้ำพริกแกง” “น้ำพริกแคบหมู”ของกลุ่มอาชีพแม่บ้านหมู่บ้านลานสางได้ ถือได้ว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง สอดคล้องกับKeller (2003) ที่กล่าวว่า ประโยชน์ของตราสินค้าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้ผลิตสินค้าและผู้ซื้อ ส่วนการสร้างบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค กลุ่มอาชีพแม่บ้านได้รวมตัวกันออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยมีเครือข่ายความร่วมมือให้ความรู้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม คือ อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก เข้ามาให้ความรู้โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มอาชีพแม่บ้าน ก่อให้เกิดการสร้างเอกลักษณ์ของตนเองส่งผลให้สามารถเพิ่มยอดการจำหน่าย“น้ำพริกแกง” “น้ำพริกแคบหมู”ของกลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสางได้มากขึ้นจากเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของKanchanaphruek (2007) ที่กล่าวว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ทำให้ชุมชนได้รวมกลุ่มและใช้ความรู้ภูมิปัญญาที่ใช้ในชุมชนมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน โดยมีเอกลักษณ์ของกลุ่ม ก่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้ นอกจากนี้การส่งเสริม

ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์ ได้แก่ Facebook กลุ่มอาชีพแม่บ้านได้ร่วมกันออกแบบชื่อและได้ข้อสรุปโดยใช้ชื่อ “กลุ่มแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง” ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่ง เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำพริกแกง และน้ำพริกแคบหมู ของกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ทำให้กลุ่มอาชีพแม่บ้านมีรายได้ และส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพแม่บ้านดียิ่งขึ้น

2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้านในหมู่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมือง จังหวัดตาก

การส่งเสริมกลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสางนั้น การจัดตั้งและดำเนินงานกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ผลการวิจัยพบว่ามีการจัดตั้งและดำเนินงานกลุ่มอาชีพแม่บ้านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว การพัฒนากลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของกลุ่มแม่บ้าน โดยมีกลไกการสร้างคนในชุมชนให้มีความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการแก้ไขปัญหาของชุมชนแบบมีส่วนร่วมในบทบาทของ “กลุ่มอาชีพแม่บ้าน” ซึ่งเป็นทุนมนุษย์ที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืนได้นั้น จึงควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม ให้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ภายในกลุ่ม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสางเกิดความเข้มแข็ง สอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนะพงศ์ ลาพิงค์ (2555, หน้า 170) กล่าวว่า การสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็ง โดยเน้นให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน ใช้หลักการวางแผน หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาคในการบริหารจัดการลุ่มอาชีพ และควรมีการออกติดตามดำเนินงานของกลุ่มอาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา และศึกษาดูงานให้กับคณะกรรมการกลุ่มอาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและศักยภาพกลุ่มอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง นอกจากนี้กลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสางยังมีความต้องการช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งด้านงบประมาณ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมการตลาด รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่าง

ต่อเนื่องโดยบรูณาการทุกภาคส่วนในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้สวยงามทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค และพัฒนาและส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยวิธีการสร้างตลาดออนไลน์

ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวได้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน และอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านา ตาก ตลอดจนภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ร่วมส่งเสริมให้ความรู้ในการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มอาชีพแม่บ้านหมู่บ้านลานสาง ได้เรียนรู้และปฏิบัติจนสามารถพัฒนาต่อยอดสร้างผลิตภัณฑ์เองได้ รวมทั้งมีส่วนช่วยในการวางแผน เตรียมการผลิต การออกแบบชื่อ ฉลากตราผลิตภัณฑ์ และการสร้างตลาดออนไลน์ ถือได้ว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัญญา วงษ์พรหม และคณะ (2558, หน้า 6) ที่กล่าวว่าสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพ โดยการส่งเสริมนั้นควรเป็นอาชีพภายใต้ความต้องการของกลุ่มและตัวผู้รับ การส่งเสริมในเรื่ององค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้ทุกคนได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่มาสร้างคุณค่า ความมั่นคง และศักดิ์ศรีให้กับตนเอง สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดได้

ส่วนด้านการตลาดจากการสรุปผลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ระยะแรกสามารถจำหน่ายในปริมาณเพิ่มขึ้นเทียบกับก่อนทำการวิจัย เนื่องจากกลุ่มอาชีพแม่บ้านส่วนใหญ่ มีอาชีพแม่บ้าน รับจ้างทั่วไป หรือประกอบอาชีพเกษตรกรรม ก่อนการพัฒนาฝึกอบรมมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างน้อย รายได้ต่อคนต่อเดือน 2,000 - 2,200 บาท เท่านั้น หลังจากกลุ่มอาชีพแม่บ้านได้รับการพัฒนาฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมากจากการผลิต รายได้ต่อคน ต่อเดือน 2,900 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75% โดยมีรายละเอียดดังนี้

- น้ำพริกแกง (ถุง) ต้นทุน 50 บาท จำหน่ายถุงละ 65 บาท ได้กำไร 15 บาท ต่อถุง ใน 1 เดือน ขายได้ 13 ถุง ได้กำไร 100 บาท

- น้ำพริกแกง (กระปุก) ต้นทุน 20 บาท จำหน่ายกระปุกละ 30 บาท ได้กำไร 10 บาท ต่อกระปุก ใน 1 เดือน ขายได้ 10 ถุง ได้กำไร 300 บาท

- น้ำพริกแคบหมู (ถุง) ต้นทุน 60 บาท จำหน่ายถุงละ 75 บาท ได้กำไร 15 บาท ต่อถุง ใน 1 เดือน ขายได้ 10 ถุง ได้กำไร 250 บาท

- น้ำพริกแคบหมู (กระปุก) ต้นทุน 30 บาท จำหน่ายกระปุกละ 50 บาท ได้กำไร 20 บาท ต่อกระปุก ใน 1 เดือน ขายได้ 8 ถุง ได้กำไร 150 บาท

ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของกลุ่มอาชีพแม่บ้าน หมู่บ้านลานสางดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น มีรายได้เสริมให้กับครอบครัวที่มากขึ้น เนื่องจากได้เพิ่มช่องทางในการจำหน่ายในรูปแบบของตลาดออนไลน์ คือ Facebook “กลุ่มแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง” ส่งผลให้สามารถเพิ่มยอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น สอดคล้องกับTahom et al. (2019) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วมของกลุ่มน้ำพริกบ้านบัว ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์ การพัฒนากลุ่มน้ำพริกบ้านบัว โดยให้ความสำคัญกับแนวทางการเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้ง่าย พร้อมทั้งได้เห็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าโดยไม่ต้องเดินทางไปดูเอง นอกจากนี้ยังสามารถสั่งซื้อสินค้าและบริการออนไลน์ได้ทันที ที่สำคัญเป็นการประหยัดเวลาประหยัดงบประมาณในการโฆษณาประชาสัมพันธ์อีกด้วย นอกจากนี้ยังได้วางผลิตภัณฑ์น้ำพริกในตลาดกลางในชุมชน และนำมาจำหน่ายเพิ่มเติมในวันจ่ายเบี้ยของผู้สูงอายุ หรือวันที่มีการจัดประชุม การจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน รวมถึงการรวมกิจกรรมออกบูธ ในงานต่างๆ ของจังหวัด ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีทั้งจากตลาดออนไลน์และจากคนในชุมชน รวมถึงลูกค้าทั่วไป ก็ได้รับผลตอบรับที่ดีจากลูกค้าพอสมควร จึงถือได้ว่าในทางการตลาดประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ และจะเห็นได้ว่ากลุ่มอาชีพแม่บ้าน ที่เน้นการตลาดในเชิงธุรกิจชุมชนหรือแนวเศรษฐกิจออนไลน์เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน แบ่งเป็นด้านรูปธรรม ได้แก่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย ให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค คือ“น้ำพริกแกง” และ“น้ำพริกแคบหมู่” รวมถึงการสร้างตลาดออนไลน์ คือ Facebook ชื่อ

“กลุ่มแม่บ้าน หมู่บ้านลานสาง” ส่วนด้านนามธรรม ได้แก่ ได้รับองค์ความรู้ที่ใช้ดำเนินการและพัฒนาอาชีพเชิงธุรกิจของกลุ่มอาชีพแม่บ้าน ให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ภายหลังจากการวิจัยเสร็จสิ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนกระบวนการผลิตหลังจากเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าจากสื่อออนไลน์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

2. ควรมีการวิจัยติดตามและประเมินผลการผลิต คุณภาพ การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ควรศึกษาวิจัยช่องทางการจำหน่ายสินค้าจากสื่อออนไลน์ที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และควรศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพอื่นๆ ในชุมชนอื่นต่อไป

บรรณานุกรม

คณะกรรมการปฏิรูประบบรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12.** ข้อ 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม. หน้า 19.

จรัญญา วงษ์พรหม และคณะ. (2558, พฤษภาคม 24). **กลไกการส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุที่เป็นแรงงาน นอกระบบ.** รายงานการวิจัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, หน้า 6.

พิรารัตน์ สุวรรณวงศ์. (2564, เมษายน 12). ผู้ใหญ่บ้าน. ข้อมูลประชากรหมู่บ้านลานสาง. สัมภาษณ์.

พัฒนะพงศ์ ลาพงค์. 2555. **“ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสนับสนุนกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย”** รายงานการค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. หน้า 170.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, **ตำบลแม่ท้อ:ลักษณะพื้นที่และพลวัตสำคัญ**. เข้าถึงเมื่อ เมษายน 8, 2564, จาก https://web.codi.or.th/20190829-8400/.

สันติ ช่างเจรจา และคณะ. 2563. กระบวนการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนปกาเกอะญอ: กรณีศึกษาบ้านแม่ปอดี จังหวัดตาก. **วารสารวิชาการรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา. 4** (2), 59-68.

Board Phon Sai Village. (2016). **Community Plan.** Loei : n.p.

Tahom, T., Otaram, T., and krotram, A. (2019). "Guidelines for participatory product development of Ban Bua Nam Prik Group, Ban Bua Subdistrict, Mueang District, Buri Ram Province". **Ramkhamhaeng University Journal. Humanities Edition.** 38(1). [In Thai]

Thinabut, Pr. (2016). **"Importance of packaging design"**. Retrieved April 9, 2021, from http://www.creativekanchanaburi. blogspot.com. Retrieved January 25, 2018. [In Thai]

Duncan, T. (2002). **IMC Using Advertising & Promotion to Build Brands.** Boston : McGraw-Hill.

Keller, K.L. (2003). **Strategic brand management : Building and managing brand equity.** New Jersey : Prentice Hall.

Kanchanaphruek, Ch. (2007). **Guidelines for local product development, Nakhon Ratchasima province.** Master of Arts Thesis, Graduate School, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. [In Thai]